

Başvuru Numarası : 2024/58
Toplantı Tarihi/Sayısı : 06.11.2024/47
Karar Numarası : 2024/1166
Başvuran : B.Ş.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın; bulunduğu Kurumda yemeklerin çeşitliliği, kalitesi ve miktarına yönelik şikâyetlerine ve suyun çok kireçli olmasından dolayı suyu tüketemedikleri, sıcak suyun belirsiz saatlerde sınırlı olarak verildiği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Bulunduğu Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna yemeklerin Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumundan geldiğini, söz konusu yemeklerin özensiz hazırlandığını, öğünlerde sıklıkla bulgur, nohut, fasulye gibi bakliyatlar veya bezelye, pırasa, kabak, ıspanak gibi sebzelerin bulunduğunu, söz konusu besinlerin mahpuslar tarafından talep görmediğini, yemeklerde kullanılan sıvı yağın insan sağlığına uygun olmadığını, öğlen ve akşam yemekleri arasında ciddi farkın olduğunu ve akşam yemeklerinin daha özensiz ve yenilmeyecek şekilde olduğunu, yemeklerin yanında gelen sebze ve meyvelerin %10'u ile %20'sinin çürük veya ezik çıktığını,

b. Günlük işeye ve gramaja uygun olarak yemek verilmediğini, yemeklerin bir kişinin alması gereken kalori miktarına uygun olmadığını, 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Hükümlünün beslenmesi*" başlıklı 72'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan hükme uygun işlem yapılmadığını,

c. Kuruma şebeke suyunun da Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumundan geldiğini, suyun aşırı kireçli olmasından dolayı içilemediğini, durumla ilgili Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumuna dilekçe yazdığını ve su arıtma sistemi kurulmasını talep ettiğini, 5275 sayılı Kanun'un "*Hükümlünün beslenmesi*" başlıklı 72'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan hüküm uyarınca Kuruma su arıtma sisteminin kurulamaması halinde kendisine içme suyu temin edilmesini talep ettiğini ancak bu talebinin de yerine getirilmediğini,

ç. Diğer ceza infaz kurumlarında mahpuslara sıcak suyun kota olmadan verildiğini ancak kendilerine belirsiz saatlerde ve sınırlı olarak sıcak su verildiğini iddia etmektedir.

3. Başvuranın kalmakta olduğu Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan alınan yazılı görüşte özetle;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

a. Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda dağıtımı yapılan yemeklerin Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından tedarik edildiği ve yemeklerin hükümlü, tutuklu ve personel sayısı miktarınca geldiği, Kuruma ulaştırılan yemeklerin tartılarak teslim alındıktan sonra Kurumda görevli personel tarafından eşit miktarda dağıtımının yapıldığı, Kurum personelinin de şikâyete konu yemeklerden iâşe miktarınca yararlandığı ve personele ayrıca yemek çıkarılmadığı, yemeklerin kişilerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefi inanç, millî veya sosyal köken, siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konuları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiç kimseye ayrıcalık tanınmaksızın dağıtıldığı,

b. Sıcak su temininin Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından sağlandığı, gelen sıcak suyun kota sistemine göre eşit dağıtımının yapıldığı ancak 1 ay öncesinde kota sisteminin arızalanması sebebiyle Kuruma ulaşan suyun direkt olarak kullanıma sunulduğu, kota bulunmadığından aşırı kullanım sonucunda sıcak suyun yetersiz kalabildiği ve bu durumu önlemek amacıyla Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından kesintiler yapılarak su temininin sağlanmaya çalışıldığı ifade edilmiştir.

4. Başvurunun inceleme sürecinde ek bilgi ve belge talebinde bulunulmuş olup muhatap Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından sunulan ek bilgi ve belgelerde özetle;

a. Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan Türkiye'ye Özgü Beslenme Rehberi uyarınca yetişkin bir erkeğin günlük ortalama 2000-2400 kalori alması gerektiği, menülerin günlük alınması gereken kalori miktarına ve besin gruplarına göre, besinlerin standart porsiyon ölçüleri ve miktarları, yemeklerin birbiri ile olan uyumu, günlük verilen iâşe miktarının öğünlere ve çeşitlere göre dengeli bir şekilde dağılımı hususları dikkate alınarak hazırlandığı,

b. Yemeklerin hazırlanma aşamasından bitimine kadar kontrollerinin sağlandığı, her öğün için dağıtılan porsiyon miktarına uygun örnek bir tabak hazırlanıp tat ve kalite olarak kontrolü yapıldıktan sonra yemek dağıtımının yapıldığı, yemeklerde kullanılan yağın ikinci kez kullanılmadığı, Kuruma gelen yağların Kurum aşçıları tarafından test edildiği,

c. Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Jandarma Tabur Komutanlığı ve lojmanların su ihtiyacının 1 su kuyusu ile karşılandığı, su kuyusunun yetersiz gelmesinden dolayı Keskin Belediyesinden su alındığı, Kurumda kullanılan suların belirli aralıklarla Kırıkkale İl Sağlık Müdürlüğü tarafından analizinin yapıldığı ve son yapılan 2 analize ait raporların Kurumumuz ile paylaşıldığı,

ç. Mevcut durumda 2 adet 1000 tonluk su deposu bulunduğu, depoda bulunan arıtma sisteminde kum filtre, karbon filtre ve yumuşatma sistemi bulunduğu, su deposunda 13/8/2024 ve 27/8/2024 tarihleri arasında bakım ve onarım çalışmalarının yapıldığı, arıtma sisteminde bulunan eski tip vanaların yeni teknoloji elektrikli ve otomasyon sistemine uygun 16 vana ile değiştirilmesi gibi birçok yenileme işleminin yapıldığı ve arıtma tesisi bakım faturalarının ek olarak Kurumumuza sunulduğu,

d. Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna her gün 06.00-08.00 ve 21.00-23.00 saatleri arasında sıcak su verildiği ifade edilmiştir.

5. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin Dokunulmazlığı, Maddi ve Manevi Varlığı*" başlıklı 17'nci maddesi;

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı hâller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan

bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz." hükmünü haizdir.

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

8. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma bizzat başvuru yapabileceği belirtilmiştir.

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; (...) yönlerinden incelenir. "

10. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

11. Aynı Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre;

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (TİHEK) amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. Somut olayda başvuran, Kurumdaki yemeklerin durumundan genel olarak şikâyet etmekte; Kurumda kullanılan suyun çok kireçli olduğundan tüketilemediğini, sıcak suya sınırlı şekilde ve belirsiz saatlerde erişebildiklerini iddia etmektedir.

Başvuranın Kurumdaki yemeklerin çeşitliliği, kalitesi ve miktarı hakkındaki şikâyetlerine ilişkin olarak;

15. Mahpusların İslahı İçin Asgari Standart Kurallarından (Nelson Mandela Kuralları) 22'nci kuralın birinci fıkrasına göre;

"Kurum idaresi tarafından, her mahpusa sağlıklı ve güçlü olmaları için besin değeri yeterli, iyi hazırlanmış ve uygun saatlerde sunulan yemekler verilir."

16. 5275 sayılı Kanun'un "*Hükümlünün beslenmesi*" başlıklı 72'nci maddesine göre;

"Hükümlüye Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verilir ve içme suyu sağlanır. Hükümlü, kendisine verilen günlük besin ve ihtiyaç maddeleri dışındaki ihtiyaçlarını kurum kantininden sağlayabilir. Kantini bulunmayan kurumlarda, bu maddeler, idarenin izin ve kontrolü altında dışardan sağlanabilir."

17. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM); mahpuslara verilen öğünlerin açıkça yetersiz olmasının işkence ve kötü muamele yasağını düzenleyen Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3'üncü maddesi bağlamında bir sorun oluşturabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Dudchenko/Rusya*, B. No:37717/05, K.T: 7/11/2017, para. 130).

18. Somut başvuruda başvuran; bulunduğu Kuruma gelen yemeklerin Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumunda hazırlandığını, yemeklerde kullanılan yağların sağlıksız olduğunu, öğünlerde genelde bakliyat veya mahpuslar tarafından tercih edilmeyen sebzelerin yer aldığını, öğlen ve akşam yemekleri arasında içerik farkı olduğunu, yemeklerin yeterli kalori miktarına ve iase bedeline uygun hazırlanmadığını iddia etmektedir.

19. Başvuru kapsamında gönderilen bilgi ve belgelerde Kuruma ait aylık yemek listesi bulunmaktadır. İlgili listede yapılan incelemede; kahvaltılık çeşitlerinden (zeytin, peynir, reçel, yumurta, poğaç vb.) genelde 2 adedini içeren bir öğünün kahvaltılık olarak verildiği; öğlen yemeklerinde genelde ana yemek ve pilav/makarna yanında salata/yoğurt/içecek veya tatlı verildiği; akşam yemekleri öğlen yemekleri ile benzer olmakla beraber salata/tatlı yerine daha çok meyve verildiği ya da üçüncü ürünün verilmediği görülmüştür. Bu doğrultuda, mahpuslara verilen öğünlerde beyaz et, bakliyat, sebze ve meyve çeşitliliğinin olduğu tespit edilmiştir.

20. Bilgi ve belgelerde ayrıca Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumundan getirilen yemeklere dair teslim tesellüm tutanağı ve 9/1/2024 tarihine ait bir tutanak bulunmaktadır. Teslim tesellüm tutanağında; Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna, Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından teslim edilen yemeklerin kaç tepsi veya kilo olarak teslim alındığı ve diyet beslenen mahpuslar için sağlanan yiyeceklere dair bilgilerin yer aldığı görülmüştür. 9/1/2024 tarihli tutanakta ise söz konusu tarihte mahpuslara öğlen yemeği dağıtım yapıldıktan sonra yemek miktarının az olduğuna dair şikâyetlerin yer aldığı görülmüştür.

21. TİHEK tarafından 6701 sayılı Kanun'un "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında, 3/6/2021 tarihinde başvuranın bulunduğu Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret neticesinde oluşturulan ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 31/8/2022 tarihli ve 2022/581 sayılı kararı ile kabul edilen 2022/54 No.lu raporda beslenme ile ilgili olarak; "*Kurumda üç öğün yemek verilmektedir. Yemeklerin, Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumundan gelmekte olduğu bilgisi paylaşılmıştır. Kişilerin sağlık durumuna veya tercihlerine göre (vejetaryenlik, diyet vb.) özel yemek çeşitlerinin de sağlandığı belirtilmiştir. Yapılan görüşmelerde çok sayıda mahpustan yemeklerin 'çok yağlı, baharatlı, olduğu, doyurucu olmadığı, protein*

yönünden eksik ve koğuşta bulunan kiři sayısı dikkate alınmadan verildiği' şikâyeti alınmıştır. Heyetimizce ziyaret esnasında Kurum yemekleri test edilmiş, yemek menüsünün ideal olduğu, ancak yemeklerin yağlı olduğu değerlendirilmiştir." tespitlerine yer verilmiştir (TİHEK, Kırıkkale Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, Rapor No: 2022/54, Ankara, 2022 s. 14). Hazırlanan rapor neticesinde, Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna bu hususta; "Kurum ačíısından genel bir şikâyet konusu olan yemekler için yađ ve baharat kullanımına ilişkin şikâyetlerin dikkate alınması" tavsiyesi verilmiştir (TİHEK, Kırıkkale Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, s. 17).

22. Somut başvuru kapsamında yapılan incelemelerde; mahpuslara verilen öğünlerde beyaz et, bakliyat, sebze ve meyve çeşitlerinin bulunduğu, belirli bir diyete göre beslenmesi gereken mahpuslara da diyetlerine uygun şekilde öğün sağlandığı anlaşılmıştır.

23. Bařvuru kapsamında mevcut bilgi ve belgelerden yemeklerin çeşitliliğine ilişkin bir değerlendirme yapılabilmekte olup yemeklerin miktarı ve kalitesinin başvuru üzerinden tespit edilebilmesi mümkün değildir. Ancak 2022/54 No.lu TİHEK raporunda yemeklerin doyurucu olmadığı, yağlı olduğu ve protein oranının düşük olduğu yönünde şikâyetlerin bulunduğu, somut başvurunun da benzer şikâyetleri içerdiği, başvuranın mezkûr şikâyetlerinin yanı sıra diğer mahpusların da yemek miktarı hakkında şikâyetlerinin 9/1/2024 tarihli tutanakta yer aldığı görülmüştür. Bařvuru kapsamında; 2021 yılında yapılan ziyaret neticesinde oluşturulan raporda tespit edilen hususlardan özellikle yemeklerin miktarı ve kalitesine ilişkin tekrar şikâyette bulunulduğunun anlaşılması nedeniyle mezkûr iddiaya ilişkin Keskin Ačíık Ceza İnfaz Kurumuna tavsiye verilmesi ihtiyacı hasıl olmuştur.

24. Bunun yanı sıra bir eylemin kötü muamele olarak nitelendirilebilmesi için asgari ağırlık eşiğini aşmış olması gerekmekte olup bu eşiğ mağdurun cinsiyeti, yaşi ve sağlık durumu gibi etmenler ile muamelenin süresine, fiziksel ve ruhsal etkilerine bağlı olarak her somut olayda ayrıca değerlendirilmelidir (AYM, Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, para. 23). Somut başvuru kapsamında İdareye yemeklerin miktarı ve kalitesine ilişkin hususların düzeltilmesi yönünde tavsiye verilmesi söz konusu olsa da; mahpuslara hem uluslararası hem ulusal düzenlemelere uygun şekilde, iaşe bedeli uyarınca çeşitli içeriklerde yemeklerin verildiği, belirli bir diyete göre beslenmesi gereken mahpuslara da diyetlerine uygun şekilde öğün sağlandığı paylaşılan bilgi ve belgelerden anlaşıldığından, söz konusu asgari eşiğin aşılmadığı ve bu sebeple kötü muamele yasağının ihlal edilmediği değerlendirilmiştir.

Başvuranın Kurumda kullanılan suyun çok kireçli olduğu için içilemediği iddiasına ilişkin olarak;

25. Bařvuran, bulunduğu Kuruma şebeke suyunun Keskin Ačíık Ceza İnfaz Kurumundan geldiğini, suyun aşırı kireçli olmasından dolayı içilemediğini iddia etmiş, kaldığı Kuruma su arıtma sistemi kurulmaması halinde kendisine içme suyu temin edilmesini talep ettiğini ancak bu talebinin de yerine getirilmediğini belirtmiştir.

26. Paylaşılan bilgi ve belgelerde; 6/4/2023 ve 21/7/2023 tarihlerinde yapılan su analiz raporlarındaki analiz sonuçlarının 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik'e uygun olduğu görülmüştür.

27. Bařvuru kapsamında paylaşılan ek bilgi ve belgelerde ise Keskin Ačíık Ceza İnfaz Kurumu tarafından hazırlanan araştırma raporu yer almaktadır. İlgili rapora göre; Keskin T Tipi Ceza İnfaz Kurumunun su ihtiyacının 1 su kuyusu ile karşılandığı, su kuyusunun yetersiz kalmasından dolayı Keskin İlçe Belediyesinden su alındığı, Kurumda kullanılan suların belirli aralıklarla Kırıkkale İl Sağlık Müdürlüđü tarafından analizinin yapıldığı, 8/2/2024 ve 5/7/2024 tarihli su analiz raporlarının paylaşıldığı ifade edilmiştir. Söz konusu raporlardaki analiz

sonuçlarının İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik'e uygun olduğu görülmüştür.

28. Ek bilgi ve belgelerde ayrıca; Kurumda 2 adet 1000 tonluk su deposu bulunduğu, depoda bulunan arıtma sisteminde kum filtre, karbon filtre ve yumuşatma sistemi bulunduğu belirtilmiş, depoda 13/8/2024 ve 27/8/2024 tarihleri arasında bakım ve onarım çalışmalarının yapıldığı ifade edilmiştir. Yapılan bakım ve onarım kapsamında arıtma sisteminde bulunan eski tip vanaların yeni teknoloji elektrikli ve otomasyon sistemine uygun 16 adet vana ile değiştirildiği, depoda bulunan eski tip klor dozaj pompalarının yeni nesil orp klor sistemi ile değiştirildiği, diğer yenileme ve değişikliklerin yapıldığı belirtilmiştir.

29. TİHEK tarafından yukarıda bahsi geçen ziyaret neticesinde hazırlanan raporda; *"Kurum yetkilileri tarafından, mahpuslara günlük olarak 200 litre soğuk ve 50 litre sıcak su sağlandığı ifade edilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde ise; sık sık su kesintisi yaşandığı, kullanılan suyun kuyu suyu olması sebebiyle vücutlarında alerjiye sebep olduğu şikâyeti alınmıştır. İdare ile yapılan son görüşmede bölgedeki kuraklık sebebiyle su sorunu yaşandığı, bu sorunun sondaj kuyuları ile giderilmeye çalışıldığı ifade edilmiştir. İçme suyunun Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından açılan kuyulardan sağlandığı ve iş yurdu kantininde içme suyu satışı yapıldığı, mahpuslarla yapılan görüşmelerde; kuyu suyunun içilebilir nitelikte olmadığı bu sebeple içme suyunun kantinden ücret karşılığı alındığı, maddi durumu iyi olmayan koğuş arkadaşları için aralarında yardımlaşarak içme suyu temin edildiği bilgisi alınmıştır."* tespiti yer almaktadır (TİHEK, Kırıkkale Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, s. 5-6).

30. Raporda; *"İçme suyuna erişimin temel bir ihtiyaç olması sebebiyle maddi durumu elverişli olmayan mahpusların içme suyuna erişiminin sağlanması ve kullanım suyu için verilen kuyu suyunun gerekli analizlerinin yaptırılıp arıtımı sağlandıktan sonra verilmesi" ve "Cezaevindeki su sorunu ile ilgili gerekli çalışmaların yapılması gerektiği"* hususları tavsiye olarak verilmiştir (TİHEK, Kırıkkale Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu, s. 16-18).

31. Başvuru kapsamında mevcut bilgi ve belgelerde yapılan incelemelerde; Kurumdaki su deposunda 13/8/2024 ve 27/8/2024 tarihleri arasında bakım ve onarım yapıldığı, 2022/54 No.lu TİHEK raporunda da Kurumda içme suyu temini için kantin bulunduğu ve bu bağlamda başvuranın içme suyuna erişebileceği belirlendiğinden kötü muamele yasağının ihlal edilmediği değerlendirilmiştir.

Başvuranın Kurumda sıcak suya belirsiz saatlerde ve sınırlı şekilde erişebildikleri iddiasına ilişkin olarak;

32. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Ceza İnfaz Alanındaki Tavsiye Kararlarında Yer Alan Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 Sayılı Tavsiye Kararına ek olarak yayınladığı kararın *"Hijyen"* başlığı altındaki 19.4'üncü maddesine göre;

"Genel hijyenin sağlanması için her mahpusun, iklime uygun sıcaklıkta ve mümkünse her gün, değilse haftada en az 2 kez (veya gerekiyorsa daha sık olarak) banyo veya duş yapabilmesi için uygun tesisler sağlanmalıdır."

33. Nelson Mandela Kuralları'nın 42'nci kuralına göre;

"Bu kurallarda belirtilen aydınlatma, havalandırma, ısınma, temizlik, beslenme, içme suyu, açık havaya erişim ve beden eğitimi, kişisel hijyen, sağlık bakımı ve yeterli yer dahil genel yaşam koşulları istisnasız bütün mahpuslara uygulanır."

34. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in *"Hükümlülerin temizliği"* başlıklı 94'üncü

maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Hükümlülerin kişisel bakım ve temizliklerinin sağlanmasına yönelik tedbirler kurum idaresince alınır. (2) Hükümlülerin barındırıldıkları odalarda gerekli sağlık ve hijyen kurallarına uymaları özendirilir. (3) Hükümlülerin, kurum olanakları ölçüsünde kısa aralıklarla yıkanmaları sağlanır."

35. Başvuranın diğer ceza infaz Kurumlarında sıcak suya sürekli erişimin mümkün olduğu ancak kendisinin bulunduğu Kurumda sınırlı ve saatleri belirsiz olacak şekilde sıcak su sağlandığı iddiasına yönelik olarak Keskin Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından gönderilen bilgi ve belgelerde; başvuranın bulunduğu Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna her gün 06.00-08.00 ile 21.00-23.00 saatleri arasında sıcak su verildiği bilgisinin yer aldığı görülmüş, bunun yanı sıra 2022/54 No.lu TİHEK raporunda ziyaret kapsamında Kurumda sıcak suya erişimin bulunduğu bilgisi yer almıştır.

36. Bu doğrultuda, başvuranın uluslararası düzenlemelerde belirlenen çerçeve ve sınır kapsamında sıcak suya erişiminin bulunduğu belirlenmiş olup söz konusu iddia açısından kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

37. Sonuç olarak ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlali bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

6/11/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye